

СЛАВЯНИНЪ

ГОДИНА IV.

Русчукъ 26 Януарий 1883.

БРОЙ 57

Платя два пъти въ седмицата вѣсѣла:
Срѣда и Събота.

Цѣна

За година . . . 5 р. рубли зови.
За шесть мѣсци 3 р. рубли

Сичко, което се отнася до вѣстника, надписва се направо до
Т. Х. Станчевъ въ Русчукъ.

Неплатени писма не се приематъ.
Ръкописи назадъ се не връщатъ.

За Обявления се заплаща:

За вѣсѣли редъ при прѣвъ пѣтъ 20 стот.
За " " " " вторий пѣтъ 10 "

„БАЛКАНЪ“

Прочитанието първий брой на новий Софийскій вѣстникъ „Балканъ“ направилъ ни, да побързаеме да сподѣлимъ съ читателитѣ си мислитѣ си върху тоя листъ. В. „Балканъ“, въ издаванието на когото вече сж изявилия съгласие да участвувать шестима бивши министри (Бурмовъ, Гюзелевъ, Пречекъ, Сарафовъ, Стаматовъ и Тишевъ), мнозина настоящи или бивши чиновници на които се плаща отъ хазната да служатъ, а не да издаватъ и пишатъ вѣстници, и нѣколко русци (забѣляваме само г. г. А. Мълановъ и А. Щегловъ), тоя вѣстникъ, който ще излазя всѣкий вторникъ въ голѣма осмина на до 10 страници дори ще плаща, както бѣше явила и покойната „Работа“, на своитѣ сътрудници доста тѣстичко (отъ 10 до 50 стотинки за печатенъ редъ), при всичко това, гдѣто годишната му цѣна е само 20 лѣва за на вѣжду по Балканскій полуостровъ, „Балканъ“, казваме, дойде още въ самото си начало да ни убѣди, че и той не ще сполучи да докара въ правий пѣтъ държавнитѣ ни и въобще народни работи, които са намиратъ въ едно незавидно положѣние.

Ние ще се опитаеме да се обяснимъ. Както възвѣсти по преди орѣдието на нашитѣ консерватори, „Българскій Гласъ“, и както се види отъ самий листъ на сътрудницитѣ му, а тѣй сжщо и отъ съдържанието, безцвѣтно и чисто равнодушно отъ самото зачало къмъ борбата на народа за възстановление на конституционното ни правление, „Балканъ“ заключихме, главно се е появилъ съ двойна цѣль: 1) да служи за орѣдие на дневнитѣ у насъ държавни мѣже, които не сж съ г. г. Начевичъ, Грековъ, Стоиловъ и пр., но и които не сж съ онѣзи истинни синове на България, що сж дълбоко убѣдени, че само тогазъ ще трѣгне народа къмъ дѣйствителното си напредвание и укрѣпение за постигане „историческото си послание“ и въобще за одоброчестението си, когато вѣжли у насъ отново на власть едно министерство, което да спомогне за повръщане *народнитѣ права на самий народъ*, за събарянието всичко противо-конституционно и повдиганието на всичко, което е съгласно съ истинната господарска воля на народа. Жителитѣ на Княжеството сж повикани по желанието и завѣта на Царя-Освободителя и на цѣлий великъ Русскій народъ, и по одобрѣнието на цѣла Европа, да живѣятъ управлявани все отъ едно правителство, което да произхожда отъ самий народъ за самаго него, което да не мисли, че народа е едно стадо, само да работи и да дава, а да не бжде и господарь на работата си и на себе си. Балканъ се вижда да е още предназначенъ 2) да образува въ Княжеството една нова срѣдняя партия, която вече отчасти се е породила. Тая партия отколѣ се очакваше отъ мнозина прости смъртни, които съгледвахъ само въ нея спасението ни. Партията на срѣднитѣ, „златната срѣ-

дина“ отдавна очакваше и в. „Славянинъ“ съ много свои едномысленици, особено а) отъ повдиганието въпроса: да взематъ ли либералитѣ, т. е. членовитѣ отъ свободолубивата партия на народа участие въ дневното, „Народно Събрание“, и б) отъ отрицателний отговоръ на казаный въпросъ отъ в. „Свѣтлина“. Да, очакваше се сгрупирането на нѣколко наши държавни мѣже въ едно тѣло, срѣдни, умѣренни, които да извадятъ страната отъ сегашното и незавидно положѣние. Но, съ прискърбене казваме, в. „Балканъ“ не дойде въ самото начало, както се сѣдваше, да ни увѣри, че се е съставила вече желанната партия, а, напротивъ, виждаме, че се е съставила една друга партия, която гледа равнодушно на народната воля, когато трѣбаше да се обърне най-голѣмо внимание на народа и на правата му да се самоуправлява. Ние сме най-въртли желатели на „въцѣреннието мира, тишината и справедливостта“, и на „единението на всичкитѣ жители на Княжеството подъ знамето на любовта къмъ Отечеството и съзнаванието на историческитѣ ни задачи и длѣжности“, и всѣкога ще се отзоваваме на вика „да живѣе Българското Княжество“, но, съ противни възгледи на онѣзи на господата отъ вѣстникъ „Балканъ“, не скланяеме да не се обръщаме толкозъ назадъ къмъ миналото, и да сме си прихвацали съ повече гледание напредъ, като у насъ още не било възможно да подвеждаме съ точностъ и безъ погрѣшка смѣткитѣ си и да отбѣляжваме съ опредѣленность программата на нашитѣ дѣйствия за въ бѣдѣце. Какво иска да ни съвѣтва „Балканъ“? Да не си ли търсимъ, като всички хора, тѣжки смѣтки, или да не работимъ ли по опредѣлена программа? На първото ний не можемъ се съгласи никога, а на второто нека господата отъ „Балкана“ излѣжатъ съ своята (каквато и да била тя, макаръ и съвсѣмъ неопредѣлена) программа, и ний ще отетжнимъ драговолао отъ нѣкои точки на Либералната Програма, ако се разубѣдимъ въ нѣкои нейни слаби или нецѣлесъобразни старни. Но съ една гола и тъмна покана, ний не можемъ отетжни нито еота отъ нашитѣ вѣрвания, защото до днесъ не е оборилъ никой, нито въ една точка речениата программа. Като прочетохме първий брой на „Балканъ“, неволно си наумихме программата, която бѣше се прѣвѣжала помежду ни отъ Букурещъ, подиръ появяванието на Либералната Програма. Ние не сме и не можемъ, предъ видъ на общето благо на народа, да бждемъ съ г. г. Начевича и едномысленицитѣ му, отбихме се въ нѣкои отношения отъ г. г. Каравелова и неговитѣ привърженци, но ние още твърдо се държимъ о Программата отъ Януарий 1882 г. и поголѣми отетжки да сторимъ намираме отъ своя страна за—престжпение.

Искаме да царува въ центъра на народната ни независимостъ, по между

насъ всинца ни, миръ, тишина и справедливостъ, отдавна сме съгласни и ние, че раздѣлението ни на непримирими лагери, ослабява и тѣй слабата ни държава, но неразбираме, какъ можемъ да станемъ всички единъ лагеръ, когато едни отъ насъ преслѣдватъ една, а други друга система на държавното ни правление! Преди всичко ние трѣба всинца да се сговоримъ върху началата си, върху своето политическо вѣрую, и тогава разбираме, че ще се въцари наистина желаемий миръ и тишина. Колкото за справедливостта, не ще ништо дума, че най-първо нея трѣба да имаме предъ видъ, но за жалъ, тя е дълбоко презрѣна отъ нѣкои у насъ „силни на деня“!...

В. „Балканъ“, намѣсто да посветява цѣли страници на разни „Отъ день на день“ (че съ балове, съ роскошностьта на салони, съ навеждане у насъ елѣгантни дами, съ пѣргави кавалери и др. т. сме напредвали съ бързи крачки) намѣсто да плете вѣщици на „Народното Събрание“, че не жалѣяло никакъ силитѣ си и неуморно работяло (в. „Балканъ“, както заключаваме, счита дневното събрание полезно!) намѣсто да опиева „распалени традиционни жженки“ („женка“ значало напитокъ, искали да каяжтъ здравици!) на Татянински дни, послѣ да препечатва дълги „извѣстия отъ двора на Негово Височество“ (съ сжщо таквизъ работи: пакъ за балъ, за това, колко души били повикани на бала, кой кога е обѣдвалъ въ двореца и други, нѣща, които народа научава отъ самий „Държавенъ Вѣстникъ“), намѣсто, най-сетитѣ, да пѣли, казваме в. „Балканъ“ (а сжщо и всѣкий другъ който и да било не официаленъ вѣстникъ), страницитѣ си съ таквизъ нѣща, които не принасятъ никому каква годѣ полза, когато ги прочита, не ще ли бжде по-добрѣ да развива началата, които считатъ господата редакторитѣ му спасителни за насъ, та да ни убѣдятъ и да се научимъ „на забравяние всичко лично и жертвуване всичко за щастнето и силата на отечеството ни“.

О, колко ще се радваме, ако самъ в. „Балканъ“ не се впусева никога въ „всичко лично“, и видимъ неговитѣ сътрудници да се откажатъ, поне колкото се може, отъ частнитѣ си интереси за интереситѣ на Българското Княжество и на цѣлий Българскій Народъ, на когото всички честни членове ще бждатъ винаги готови да иматъ за първи наставници старшитѣ си братя русци, когато тѣ не работятъ, освѣгъ все за уягчаванието на връзкитѣ ни и на добритѣ ни отношения съ великий Русскій народъ.

Нека пожелаемъ на в. „Балканъ“ добри сѣтнини и дългъ животъ, та дано сполучи да помогне за по-скорото възстановление въ Княжеството конституционното правление, едничкия залогъ за напата външна сила и вжтрѣшенъ напредкъ!

София 11 Януарий 1882 г.

Вчера Нар. Събр. държѣ заседание, въ което избра комисията за разгледване чърковний законо-проектъ, който, отъ какъ еж са почнали въ княжеството ни Съборания, съ много или малко промѣнения, все е съставялъ редъ отъ числото на законопроектитѣ. Настоящото Нар. Събрание обаче, ще го вотира, и ще избави и себѣ си, и всички ни, отъ тоя всеизвѣстенъ законъ. внесе се законо-проектъ за татарскитѣ и черкезски земи. Ви знаете, че подобенъ законъ съществуваше. До колко тоя послѣдний не е отговарялъ на назначението си, е неизвѣстно. Знаино е само, че сегашнитѣ министри съ кратка само бѣлѣжка: „тъй като до сегашний законъ не бѣше удовлетворителенъ, то са изработи други новъ и са прѣдлага на Почитаемото Събрание.“ Нѣмамъ на рѣка ни сегашний законо-проектъ, нищо досегашний законъ за черкескитѣ и татарски земи, за то неможа да направя никакви есенциелни сравнения. —

Народното Събрание почна вчера да разгледва по обикновенний редъ — членъ по членъ — законо-проектъ за народната Банка въ княжеството, днесъ — XVII-о си заседание — продължи и досвѣрши, заедно съ правилникътъ за поземленый кредитъ при Банката, казанний законъ. Днесъ станаха безвременни и доста интересни глаголанья по законътъ за поземленый данъкъ. Всеки знае вече, какъ сегашното ни Събрание въ отговорътъ на тронното слово благодари на държавн. глава, за введението на тоя редъ у насъ, който замѣнилъ данотопната данъчна система — десятика. Това обаче са извѣрши формално. На дѣло работата е съвсѣмъ друга. А че това е така, ни потвърдиха днесъ г-да прѣдставителитѣ: Цачевъ, Начевичъ, Шивачевъ, Бобчевъ, Мецовъ, Бопняковъ, Дуковъ, Геровъ, Веловъ и Д. Поповъ, които говориха върху тоя законъ. Един бѣха съвършено противъ него. Министра на Финанситѣ искаше да са разгледа тоя законъ, ако и да е публикуванъ още прѣди 7 мѣсеци, и то безъ да ся внася съ указъ въ Събранието, тъй като за неговото внасяние е забѣлзано въ самий законъ. Нар. Събрание прие най послѣ прѣдложението на Министра на Финанситѣ, и рѣши да са избѣре за това комисиия. Засѣданне ще стане въ четвъртъкъ — 13 Януар. На дневенъ редъ е: второто и послѣднѣо четение на закона за Банката, разгледване на новий законо-проектъ за контролната палата и избирание комисиия за рапортиране законътъ за поземленый данъкъ. —

13 Януар. 1883 г.

За днесъ бѣше опрѣдѣлено да даде г. Министертъ на Вѣтр. Дѣла, своето контра-прѣдложение по прѣобразуванieto на драгунский полкъ. Ви помните какъ отговори върху това по напрѣдъ. Сегашний отговоръ обаче е съвършено отъ друго естество. Той удовлетворява исканията на Събранието. Главний смисълъ на Министерското прѣдложение бѣ, че княжеското правителство одобрява желанието на прѣдставителитѣ, то е въодушено да върви съ тѣхъ солидарно, за то приема да са избѣре една комисиия за изработване нужний законъ и въ която да засѣдаватъ трима правителствени членове, сир. единъ отъ министерството на Войната, вторий отъ мин. Вѣтрѣнитѣ Дѣла, а третий отъ мин. на Фи-

нанситѣ. Това са прие отъ Нар. Събрание. Слѣдъ разискванията, да ли не трѣба казанний законъ да мине прѣвъ Държ. Съвѣтъ, или же трѣба да са работи заедно съ опрѣдѣлената му за това секция, или тоя законъ ще трѣба да са внася въ Държ. Съвѣтъ по нѣмание време за неговото разгледване до гдѣ трае настоящата сесия, рѣши Събранието да са избѣре по тайно гласоподавание нужната комисиия, за членове на която са избраха: Аневъ, Бопняковъ, Щърбановъ и Шивачевъ. Понеже тая комисиия трѣбаше да бѣде нечленна, и понеже други неполучи нуждното число гласове, то Нар. Събр. избра за петий членъ по явно гласоподавание г. Манфовъ. Подиръ това са избраха по тайно гласоподавание за членове на комисиията за поземленый данъкъ слѣд. десетъ души: Дуковъ, Геровъ, Хюсеинъ Ахмедъ, Батановски, Тестеджи Мустафа, Мецовъ, Ф. Х. Ангеловъ, Вълковичъ, Д. Поповъ и Ф. Мариновъ. Слѣдъ това стана второто и послѣднѣо четение на законътъ за Банката. Министерътъ на Общ. Сгради, поцитъ, и телеграфитѣ внесе съ княжески указъ въ Нар. Събр. рапортъ върху положението на поцитъ и телеграфитѣ у насъ, който слѣдъ като ся напечата и раздаде на прѣдставителитѣ, ще са прочете отъ трибуната. Пдущето заседание ще стане на 15 Януар. — Схѣбѣта. На дневенъ редъ е: законътъ за контролната палата, рапорта на комисиията за разгледване смѣткитѣ по украшение на залата, въ която засѣдава Нар. Събрание, и прочитание докладътъ за поцитъ и телеграфитѣ въ княжеството. —

София, 15 Януар. 1883 г.

XIX-о заседание. Слѣдъ прочитанието на съкратенний протоколъ отъ миналото заседание, Шивачевъ понека да направи едно запитване, въ слѣдствие на което станаха доволно глаголанья. Народното Събрание перачи да са наруши дневний редъ, и за то не са позволи на севалиевскый депутатъ да направи своята интерпелация. Подиръ това министертъ — президента г. Соболевъ прочете княжеский указъ, съ който са назначаватъ г. Стоиловъ за М-ръ на Вѣтрѣнитѣ Дѣла, на мѣсто Вълковичъ, който си далъ отъ тоя постъ самъ оставката. Начевичъ остава *ad interim* да управлява Министерството на общественитѣ сгради, което са отиѣма отъ Соболевъ. И така моето прѣдположение, че и тоя нѣкъ ще падне консерваторската клика, са испълни. Новата комбинация на княжеското М-во е единъ усгѣхъ отъ сградна на русекитѣ министри, защото извадиха Вълковича, нѣ не по-малкъ усгѣхъ е и за консерваторскитѣ М-ри, на които са прѣдава управлението на министерството на градѣжитѣ, което играе голѣма роль по направата на стратегическитѣ желѣзни нѣкцици въ наше отечество. Новото преобразуване на министерството са прие съ рѣкопѣлѣжане отъ прѣдставителството. —

Днеъ са захвапа разгледването на законо-проектъ за контролната палата. Рапортъоръ е Аневъ. Дискутирания станаха върху названието „върховна.“ Бобчевъ, като са основава на о бозѣ почивната уже конституция, настояване да си остане и за напрѣдъ прилагателното „върховна“ — палата, противъ което бѣха нѣколко отъ депутатитѣ. Стана речъ да са приеме названието „контролна палата“ намѣто „смѣтна,“ тъй като

послѣдната дума не звѣни по български. Народното Събрание обаче прие, и тоя нѣкъ както всекога, названието тъй както си бѣше въ проекта, — „смѣтна палата“ — и както го прѣдлагаше и комисиията, която, нека кажа, неизмѣнява почти нищо отъ проектитѣ, а са задоволява само да съчинява рапортъ върху проекта, съ който са хвали новий законъ. Нищо побѣче. Нѣ и друго възможно ли е да очакваме? — Разисквания станаха и върху 3-й членъ отъ законо-проектъ. Съдържанието на тоя членъ е по назначението и отчислението на чиновницитѣ на контролната палата. Прѣдлагата са това да става по прѣдложението на М-ра на Финанситѣ съ съгласие на Министерскый съвѣтъ и съгласно законътъ за чиновницитѣ. Върху това и самъ прѣдседателътъ неможи да са освѣтли. За това станаха на два нѣкти глаголанья върху казанний членъ, който са прие най-послѣ да става както назначаването, така и отчисляването на чиновницитѣ отъ контролната палата съ съгласието на Министерскый съвѣтъ. Не ще бѣде излишно, ако спомѣна, че до сегашната палата е въ немилость прѣдъ настоящето народно прѣдставителство. Върху нейното дѣйствие говориха нѣколкомина отъ народнитѣ депутати доволно нелѣпо. Подобно са изразиха Начевичъ и Минчо Цачевъ. Миѣнието на маѣоритета за досегашната палата е, че тя не е работила абсолютно нищо. Нейнитѣ членове не еж са занимавали повече отъ 1-2 часа на день, и еж си пушили само цигарчетата. Слѣд. трѣбало да са тури и падъ контролтѣ други контролтѣ. Това за напрѣдъ са прѣдвиджало отъ новий законъ. Тая служба щѣлъ да испълнява прокурорътъ, който, споредъ думитѣ на Начевичъ трѣбало да бѣде човѣкъ дѣятеленъ, извѣрдно енергиченъ. Това ще разбѣрете твърдѣ хубаво зацо са колентира по по подобенъ начинъ. Единъ Горбановъ, или нѣкой Шивачевъ, назначенъ за прокуроръ въ контролната палата, ще подведе работитѣ тъй искусно, щото сегашний съставъ, който, види са, минува за либераленъ, ще испълни точно задачата си. За въ полза на контролната палата говориха Бобчевъ и Дуковъ. Незная като какви мисли идѣха на г. Гюзелевъ — прѣдседат. на палатата, който бѣше на дѣвената галерия мѣжду публиката, и който слушане явнитѣ бламиранья на контролното учреждение. Менъ ми са чини, че подобно нѣщо са пуца съ щѣлъ да произведе нѣкой и друга оставка, която ще са очаква съ радостъ отъ Начевичъ, подъ когото ще зависен за напрѣдъ тая палата. Който познава Начевича, неможе освѣтъ да има подобно заключение. Времето обаче ще оправдае твърдѣ скоро и тѣва. —

Военний Министертъ яви на Народното Събрание, че получилъ днесъ депеша съ която му са казва, че до сегашнитѣ военни съдилища прѣдизвикани отъ изключителното положение на работитѣ въ источната часть на княжеството, са вече закриватъ. Това са поерѣдича отъ Събранието съ одобреніе. —

Слѣдъ това докладчика на комисиията за разгледване смѣтката по декорирание залата на събранието, прочете почнатий си и недосвѣршенъ още рапортъ, въ който са прѣдложи че отъ 11,000 лева, има 2004 л. злоупотрѣбени. Украшението на залата била дадена на извѣстний Коциткинъ. Смѣтката е под-

писана отъ С. Димитровичъ. Конечното заключение както на комиссията, така ежщо и на Нар. Събрание не стана, защото има още неопитани нѣща, за цѣлата на които неможатъ да се произнесатъ. Както и да е, всекъму е вече ясно, че горнята смѣтка не е чиста. Върху това станаха дълги, нѣ и твърдѣ празни говорания, които умѣгчаваха и самитѣ прѣдставители. „Нека оставимъ тѣзи малки смѣтки“, казваха нѣкои, а да си глѣдаме работата. „Ако ли сме толкова точни пазители на народната каса, то нека изберемъ една комиссия, тя да разглѣда смѣтките за направата на венчки, малки и колосални, правителствени здания, които сж погълнати милиони левове“!

Щдущето засѣданіе ще стане на 18 Ян. вторникъ. На дневенъ редъ е: второто и послѣднѣо четение на законътъ за контролната палата, прочитаніето на рапорта по положеніето на пощитѣ и телеграфитѣ ни, и запитваніето на Г. Шивачевъ.

Днесъ вечеръ народнитѣ ни прѣдставители сж, позвани пакъ на баллъ. Честити хора наистина! Баллтъ са дава отъ г. Соболевъ. На него ще при сѣдствуватъ и Нег. Височество.

Утрѣ вечеръ въ столицата ще станатъ два голѣми маскарни баллове. Тукашната публика е вече щастлива, като и помага обстоятелството да намѣрва развлечение въ игри и събрания чисто европейски, които са посѣватъ на добра почва. Като честитявамъ на столичнитѣ мадами и мадеомазели тѣзи имъ развлечения, немога да не съжаля провинциалнитѣ българки, които сж осѣдени да стоятъ извъ ежницата си, безъ да могатъ да правятъ тѣлесно провѣтриваніе. Нѣ маскарния баллъ е твърдѣ интересенъ. Въ него може да се прѣобразява: дявола на ангелъ и обратно, черното на бѣло и обратно, доброто на лошо и обратно, цѣтелтъ на кокопка и обратно, пукътъ на гарга и обратно, и пр. и пр. Е, това не е ли раскошъ? И нѣмамъ ли право, като мисля, че провинциалнитѣ нещастници не сж позвани да вкусятъ отъ това блаженство? — Нѣ, въ столицата става всичко. Слѣдъ голѣмитѣ политически борби, естествено е нужно и подобно развлечение.

Тукъ са очѣква новий вѣстникъ „Балканъ“, за когото явихъ, че е органъ на руситѣ и нѣкои отъ Българитѣ руски въспитанници. На тая имъ свята цѣль ще помага и сегашното правителство.

Друга новина циркулира. Тя е че щѣлъ да са почне вѣстникъ „Видѣлина“, „органъ на народната либерална партия. За разрѣшение на издаваніето му са подадо още на 10-ий Ян. прошение на Г. Соболевъ. Какво е било слѣдствието отъ това прошение, е още неизвѣстно никому. Едни вѣрватъ, че издаваніето на подобенъ вѣстникъ не е въ интереса на сегашний режимъ, и за то увѣрватъ, че подобно нѣщо нѣма да са дозволи. Други мислятъ, че генерала билъ наклоненъ да дозволи, обаче той цѣлъ да продължава да отлага разрѣшеніето, до гдѣто са приеме отъ Нар. Събрание, новий законъ за печатѣтъ, който цѣлъ тѣвъ дни да са раздаде на прѣдставителитѣ. Азъ не съмъ виждалъ той проектъ. Казватъ обаче, че той билъ твърдѣ драконски. И това, мисля, не е за невѣрване. Незнамъ да ли това е било причината, та 13 души депутати подадо на Г. Соболевъ прошение, съ кое-

то искали да са даде по-голѣма свобода на печатѣтъ. Твърдѣ хубаво. Непонятно ми е, защо подобно прошение да са даде на Министра, та да не стане това чрѣвъ народното събрание. Види са че и това иди да констатира примѣрната независимостъ на членовѣтъ отъ комиссията — нарѣчена Народно Събрание!

P.S. Научихъ са, че Нар. Събр. цѣло да засѣдава до 10-ий Февр. — Мѣжду депутатитѣ имало голѣмо разногласие относително законѣтъ за бирницитѣ, бждущитѣ сигурни органи на властѣта за венчко.

Писма по училищата и народното просвѣщение.

Писмо III.

Милій ми приятелю!

Въ второто си писмо ви явихъ че Почт. Отдѣлъ Просвѣщения бѣ се распорядилъ: да се управляватъ градскитѣ народни училища отъ Общественитѣ Училищни Управленія; споменяхъ ви впрочемъ че това не бѣ справедливо даже — че не бѣ и съобразно съ духътъ на издаденитѣ по той предметъ распорѣженія „за Общественитѣ“. Таковото едно нелогично рѣшеніе разумва се, че не можаше да се удържи за дълго време; както и дѣйствително не можѣ да се удържи и — градскитѣ народни училища пакъ се предадохъ на едно училищно настоятелство избрано отъ гражданитѣ и измежду гражданитѣ. За по ясно же доказателство на неразборитѣ, и недоумѣнията на Почт. Отдѣлъ Просвѣщения, даже — на неговитѣ непрактически распорѣженія: — трѣба да ви изложя драгий ми приятелю и слѣдущото негово необмислено предписаніе.

Въ 1878 година бѣ заповѣдано 1-о) Народнитѣ градски училища да се спомогатъ и отъ печалбѣхъ произходѣща отъ продажбѣхъ на восчениитѣ свѣщи; 2-о) Селскитѣ же училища да се поддрѣжатъ отъ слѣдующия приходъ: „Всеки селянинъ който има единъ чифтъ рогатъ скотъ (воллове и проч.) заджѣжва се да разоре едно извѣстно пространство нива (до 1 дюлѣмъ) и да го посеѣ и — произведението му да бжде за въ полза на училището му.“ — Но въ слѣдствие на това предписаніе появилахъ се много обидвания отъ страна на селянитѣ по слѣдующата причина: Пѣкои селяни або и да имѣяхъ рогатъ скотъ, но тѣ като градинари или долгери печеляхъ може повече отъ ония що имѣяхъ олове, но — спорядъ горѣизложеното предписаніе, тѣ се освобождавахъ отъ да спомогатъ за училището.

Вие виждате любезний ми приятелю че това предписаніе на почт. отдѣлъ просвѣщения бѣ несправедливо и непрактическо и — спорядъ това и селянитѣ бѣхъ се смалили що да сторятъ?? Въ слѣдствие же на това имъ недоумѣние, тѣ паднахъ въ една немарливостъ къмъ училищата си която даже и до днесъ не може съвѣтъ да изчезни.

Най голѣмата впрочемъ неразбория и най голѣмитѣ крамоли произлѣзохъ милій ми приятелю отъ непрактическото распорѣждане: „да се ползватъ градскитѣ училища отъ печалбѣхъ на продажбата на восчениитѣ свѣщи; но — предварително ви казвамъ: не мислете драгий ми приятелю че *началото* (принципътъ) отъ което се е ръководилъ управляющий отдѣла Просвѣщения С. М. Дриновъ е лошо, совѣтъмъ не; вината му е въ това, че той не бѣ обмислилъ добръ за практическото полаганіе въ дѣйствието на това си твърдѣ добро *по начало* распорѣждане и — негова милостъ не стумѣ да предвиди неприятнитѣ слѣдствия и бждотии които безъ сомѣние трѣбаше да произлѣзжтъ. (Както и отеснитѣ произлѣзохъ). — Ние сме слушали приятелю по онова време за тия бждотии и недоумѣния що сж се случавали въ градищата но — като нѣмами положителни свѣденія за ония, що сж се случавали въ другитѣ градища, ние ще се ограничимъ само съ онова що се е случило тукъ въ Търново и въ околноститѣ му относително до лѣянието и продаваніето на восчениитѣ свѣщи за въ полза на градскитѣ училища. Вамъ е извѣстно любезний ми приятелю че азъ по него време бѣхъ прѣдседател на Окржний управителенъ Советъ и прѣдседател на училищното настоятелство, зная слѣдователно добръ всичко що се е тогава въжрило като сжмъ современно земалъ и дѣятелно участие по нарѣжданіето на градскитѣ училища.

За да не ви отегчявамъ впрочемъ милій ми приятелю съ разказваніето на разнovidни подробности по той предметъ: ще ви кажѣ на кжео, че съобразно съ горѣказанното добро распорѣженіе на почт. Отдѣлъ Просвѣщения рѣшило се бѣ: „да се учреди тукъ въ града Търново една *градска ливница*, въ която да се лѣятъ восчени свѣщи и да се продаватъ за въ полза на народнитѣ градски училища.“ — Но преди да се учреди тая ливница, трѣбаше да се запрети на всѣкитѣ други частни лица, които по отпреди се занимаваха съ лѣянието и продаваніето на восчениитѣ свѣщи (пре-

имущественно Бакалитѣ). За тая цѣль се призовахъ тѣ въ общинското управление и имъ са предложѣ: да се откажатъ тѣ сами благодарнимъ образомъ отъ горѣпомянутого си занаяте и отъ печалбата що придобивахъ отъ него за въ полза на училищата.

Тукъ трѣба да бждемъ любезний ми приятелю справедливи и да отдадемъ приличижъ похвалъ на Търновскитѣ граждани, които по онова време се отнесохъ много благородно и родолюбиво; понеже своеволно се отказахъ даже — всѣкитѣ бакали които по онова време лѣяхъ и продавахъ восчени свѣщи (около 120 — 150) писмено се заджѣжихъ измежду си: „че тѣ вече не ще лѣятъ и продаватъ тѣживото свѣщи.“ Тѣ дадохъ това си писмено заджѣженіе на правителството и въ слѣдствие на това се учреди и градската ливница; (за жалостъ обаче, приятелю, родолюбieto на нашитѣ тукашни граждани — Бакали изгивахъ твърдѣ скоро . . . за което въ слѣдущето си писмо щѣ ви раскажѣ).

Слѣдъ учрежденіето на ливницата въ пѣрвата година училищното настоятелство, получи около 60,000 гроша печалбѣ отъ продаваніето на восчениитѣ свѣщи изработени въ градската ливница. Всичко това бѣ хубаво и добро драгий ми приятелю; но — се оказа: че практическо и трайно не можаше да бжде распорѣженіето на почт. отдѣлъ просвѣщения; понеже — се появила твърдѣ на скоро много конкуренти на новоучредената ни градска ливница въ други градове и села въ околностѣта на града Търново, и — ето по кожъ причинъ: — За да може тукашната градска ливница да принесе по голѣмъ ползъ на градскитѣ училища рѣшило се бѣ: да се продаватъ по скѣпничко восчениитѣ свѣщи отъ нежъ изработени когато впрочемъ по неизвѣстни менъ съображенія не се заповѣда тогава отъ правителството да се земѣжъ, и положѣтъ въ дѣйствието такова мѣрка, спорядъ която: *да има една съобразностъ въ цѣнитѣ* за восчениитѣ свѣщи и въ другитѣ околни градове и села: — когато това не станѣ, въ нѣкои отъ тия градове (най напредъ въ Г. Риховица) зежъ да се лѣятъ и продаватъ восчениитѣ свѣщи много по евтино отъ колкото въ Търново и — Търновцитѣ почнахъ отъ тамъ да си ги купуватъ.

Търново

Вашъ
Д-ръ В. Б.

ВѢРА

(Димитрий Донский)

О вѣро свята вѣро! блаженъ е тойзи, който ся успокоява въ нѣдрата ти! съ тебе никакви злочестии и мъки не сж страшни; въ тебе и слабій нахожда сила, и болний здравіе; съ тебе ся укротяватъ свиренитѣ лъвове, съ тебе ходѣтъ по водѣтѣхъ; сама ти съставлявашъ прѣсвѣщеніето и мждростѣтъж! Ти учиши, да обичамъ не само ближнитѣ си хора, не само добритѣ, нѣ и злодѣшитѣ; чрѣвъ тебе ся възвишлѣтъ црѣвѣта и благоден твуватъ народитѣ; бже въ тебе нѣма благоумучіе, на земята! блазе томува който ся успокоява въ обятіята ти!

с. Койнаре, 2 Януарий 1883.

В. Цв. Гашевски.

ДОПИСКИ.

Радомиръ, 20 Януарий 1883 год.

Военний наборъ тукъ са почна на 25 Декемвр. м. 1882 г. и свърши ся около 28 сѣций, а резултата бѣше, постѣпиха въ тукашната Дружина около 280 момчета новобранци, нѣ за жалостъ още отъ първий день на постѣпваніето имъ въ Дружината, почнаха да се разболяватъ и умиратъ всякой день по двама по трима, така што въ кжео врѣмя повече отъ 1/3 отъ всѣчката Дружина сж болни и около 20 момчета отъ новобранцитѣ до сега умрѣха. Причина казватъ на всичко това е нищожната топлина въ казармата 6 градусеа, когато негрѣва да бжде по малка спорядъ военний уставъ отъ 14 градусеа. Дружиний Врачъ е нѣкои си Голишевски, който твърде малко се грижи да обхожда казармитѣ и глѣда какъ живѣятъ момчетата и каква храна имъ се дава. До колкото съмъ разбралъ епидемия никаква не съществува, а солдатитѣ умиратъ слѣдъ боледуваніе нѣколко часа. Така тия дни едно момче умрѣ въ продълженіе на около 2 часа. Желателно е надлѣжното начальство да вземе по-скоро нужнитѣ мѣрки за прѣвратяване злого, защото ако така върви, въ кжео време отъ Радомирската Дружина ще остане само името ѣ, а отъ това нищо неможе да бжде по голѣмо злочестіе за Българина, на когото най-голѣмата гордостъ и надѣжда е младата ни войска.

Необвинявамъ нито Дружиний мапоръ, нито ротнитѣ командири, нѣ все таки тѣ сж длѣжни особено Дружиний командиръ съ Дружиний врачъ часъ по скоро да

са потрудатъ за прѣкратавзвнето на злото. Защото е жалко Българскитѣ войници тѣй млади и зелени да умиратъ безъ чума и холера и то по два по три въ день.

Единъ гражданинъ.

Елена 18 Януарий 1883 г.

Г-не Редакторе!

Като прочетохъ 52 брой отъ много-уважаемий Ви листъ „Славянинъ“ срѣцнахъ една дописка отъ съгражданина ми г-на Савва Кършовский, относително театралното представление, което ся даде въ града ни отъ новоустроенното ни градско дружество „Напрѣдъкъ“ на 27-ий м. Декемврий; неволно ми предизвика да напиша въ отговора ѝ настоящата си дописка въ почитаемий Ви листъ съ надежда, че Вий не щете да ми откажете обнародването ѝ.

Смѣшно ще бѣде дѣйствително ако земе единъ сериозенъ и благоразуменъ чловѣкъ да влиза въ полемика съ подобни г-да какъвто е автора на г-упомѣнитата дописка; но все таки за освѣтлението на почитаемата публика не ще да бѣде излишно, ако дамъ нѣкои кратки, по повода на това, обяснения, които ще бѣдатъ отъ страната ми за пръвъ и послѣденъ пѣтъ.

Горѣказаний г-нъ когато са намѣрваше въ салата на представлението изпомежду останалата публика, види ся забравилъ е, че не ся намира въ трѣжнице или въ некое кафене, по единъ най неприличенъ и не позволителенъ начинъ позволи си, въ время на самото дѣйствие, да си повдигне гласа и тѣй безцеремонно да забѣлжава на тогозъ на оногозъ, съ което произведе шумъ и безпорядкъ въ салата. Азъ като настоятелъ на казанното представление, за да прекрата безпорядъка, неволно ся принудихъ да му забѣлжа да не докача хората, защото съ това докача и самото дружество и ако желае да продължава да глѣда представлението трѣбва да варди нужното приличие и тишина, а то въ противенъ случай ще ся принудя да приобѣгна къмъ други мѣрки, а колкото за производствата и неприличнитѣ ругательства, които тѣй безсрамно ми приписва върху ми, ще кажа само това, че за да узнае и оцѣни почитаемата публика какво значение и важность трѣбва да ся придава на думитѣ му, стига да хвърли краткъ погледъ на миналитѣ му (въ турско време) безобразия, настоящето му положение и оригиналната му фигура.

Като ся основавамъ на вашето безпристрастие и благоразумие оставамъ къмъ васъ съ искрено почитание и уважение.

М. Х. Михаловски.

Г-не Редакторо!

Моля, дайте мѣсто на слѣдующето въ единъ отъ близнитѣ броеве на уважаемия Ви вѣстникъ:

На 1881 година 16 Ноемврий дадохъ на Разградската пощенската станция 9 лева и 80 стотинки (9 ср.) въ групъ подъ Н-о 6 за въ Пловдивъ до книжарницата на Г-на Х. Г. Дановъ за учебници. Следъ двѣ недѣли приехъ отъ книжаря писмо, въ което ми явява, че не билъ получилъ паритѣ. Чакахъ още мѣсець и паритѣ пакъ не получени. Тогава направихъ заявление до Г-на Началника на Разградската пощ. станция, за да ми са върватъ паритѣ назадъ, понеже са забавиха много, и азъ намѣрихъ отъ другадъ същитѣ учебници. Зявляението дадохъ, но и до сега нито паритѣ, нито заявлението ми са върнаха.

Ако надѣлното мѣсто иска да са прѣкратятъ подобни безредици въ прѣхвааната ни поща и ако иска да са отстранятъ злоупотребленията, нека не счита труда да издири що е станало съ групътъ ми.

Шумевъ, 24 Януар. 1883 год.

съ почитание
В. Ивановъ

Пишѣтъ ни отъ Ловечъ.

Забѣлжката Ви, чрѣзъ печата, за плащанието на учителитѣ тука, направи впечатление на гражданитѣ. Много съжеляватъ, нѣ вникли пакъ не иска да плати, а петий е този мѣсець, и тѣжко и горко на тѣзи учители, които тука нѣматъ малко много свои пари. Всичката вина е у кмета, защото лицемѣрно са показва настоятелегъ, а въ дѣйствителность нѣма нищо; само около 1200 лева събрамъ сега отъ скоро, а то ся нуждни повече отъ 8000 лева за плащанне на учители за повече отъ 4 мѣсеци. За това има много да Ви са пише на особно, нѣ азъ особено, като имамъ работа нѣмамъ време да направя това. Гражданитѣ много са ридватъ за добрия порѣдъкъ на училищата имъ, нѣ като дойде до пари, сърдце ги боли. Управия!

На 23 того Благодѣтелното дружество „Съединение“ въ Руссе, представи драмата „Райна Княгиня“. Нѣма згрѣшимъ ако кажемъ, че това представление се представи по единъ най-сполучливъ редъ и актьоритѣ въобще са отличихъ. Ролата „Райна“ която представяваше младата Г-ца Теодорица Енчева, привлече вниманието на публиката и тя твърдѣ чувствително представяваше моментигъ, въ които положението на събитията ся поставяхъ, въ кратцѣ тя игра своята роль тѣй, като да е права актриса, когато тя за пръвъ пѣтъ излиза на сцена. Ролата „Неда“, която се игра пакъ отъ една млада Г-ца Елена Ю. Цонкова отговори най-много на съвѣтницата, утѣшителка и насърчителка на Райна; тия двѣтѣ правяхъ представлението привлекателно, като произвеждахъ чувствително състрадание въ публиката къмъ историческото събитие, което се представяваше. За напрѣдъ можемъ да се надѣваме че това дружество ще дава подобри представления, стига само то да се организира вътрѣшно, да нѣма раздори и да се неизбира сѣка седмица ново настоятелство и комитени; отъ взаимното съгласие на членовѣтъ, зависи и добрия успѣхъ на дружеството.

Съ указъ подъ Н-о 22 отпущатъ се 5,000 лева на медицинския съвѣтъ въ София, за издаването отъ началото на настоящата година единъ медицински вѣстникъ, който ще ся редактира отъ речения съвѣтъ.

Научаваме са че г-нъ Добре Ганчевъ, Лѣсковчанинъ, свършилъ курежъ въ Киевската Духовна Академия, който до преди нѣколко мѣсеца бѣше секретарь на Н. Бл. Екзарха, въ Цариградъ, отъ която служба той както е разказвалъ на нѣкои свои приятели при заминуването му презъ Румелия, си билъ далъ оставката по единчката причина, защото не искалъ „да бѣде съпричастникъ на Екзарховитѣ престѣпления“, отъ нѣколко време насамъ билъ на много похвална работа — уредникъ или главенъ сътрудникъ на в. „Български Гласъ“. Ако това е негина, както се приказвало за това въ София у разни кръгове, нѣма освѣнитъ да поздравимъ г-на Ганчевъ, гдѣто се е заловилъ за работа, въ която ще си придобие хубаво име!

Бившия предѣтелъ да Държавния съвѣтъ г. Т. Икономова въ едно писмо до Марица, като явява за издаването на в. „Балканъ“ въ София, предвижда че отъ него не щѣло да има никаква полза за старната.

Научаваме са че смѣткитѣ на Русеския Воененъ Клубъ се разглеждали отъ давна време отъ една Комисия, но и до днесъ още резултата не билъ извѣстенъ! Лошитѣ язици почнахъ на послѣднѣо време много да говорятъ за този Клубъ.

Говори са, че на опредѣленитѣ за Россия Българ. офицери се издаде заповѣдъ да трѣгнатъ съкий за назначеното си мѣсто.

Единъ приятель изъ София ни пише, че отъ Телеграфо-Пощенскитѣ чиновници се изисквалъ новъ испитъ, койго удивилъ не само тѣхъ, но и ония които ся прочели вѣстникитѣ.

Единъ Околийски Началникъ въ единъ отъ край-Дунавскитѣ ни градове, заповѣдалъ на турцитѣ въ едно село да му убиятъ и донесатъ една дива свиня. Турцитѣ ходили изъ гората, сполучили и убили една свиня отъ 140 клъ която донесли на каймакамина, като чакали много часове за единъ бакшишъ или за едно аферимъ, нѣ си отишли безъ да получатъ нѣщо. На другия день околийския дава свинята на пазаръ да се продава по три гроша оката!

ИЗВѢСТИЕ.

Честъ имамъ да извѣста почитаемитѣ си Г-да настоятели и абонати, че книжката ми „Школа за рисуване“ ще излѣзе отъ печатъ малко по късно отъ края на Януарий, т. е. къдѣ края на Февруарий; причината на това малко закъснение ся рисункитѣ, за които са и принудихъ да печата книжката си въ Прага (Ческа).

Моля прочее най покорно настоятелитѣ си и абонатитѣ да не са оскърбяватъ отъ това малко окъснение на книжката ми.

Видинъ, 20 Януарий 1883 г.

А. Попповъ.

ИЗВѢСТИЕ

Двете книжки — Огечествоведение и Естествоведение за трето отдѣление на първоначалните училища — са намратъ за проданъ, при книжарницата на Хр. Данова, въ Лозъ-Паланка; койго желае отъ тѣхъ, нека са обѣри направо до речената книжарница.

К—въ.

ИЗЛѢЗЕ ОТЪ ПЕЧАТЪ

ГЕОМЕТРИЯ

и

ЧЪРТАНИЕ

за

Долнитѣ классове на срѣдни учебни заведения и триклассни училища

(Со 342 чръгежи въ текстѣтъ)

Съставилъ

А. Тодоровъ.

(Второ, поправено и допълнено издание).

цѣна 2 л. 50 стот.

ИЗДАВА

Книжародавницата на Н. Тодоровъ

Въ Търново, гдѣто ще са намира за проданъ.

ИЗЛѢЗОХЪ ОТЪ ПЕЧАТЪ

ТАБЛИЦИ

за

ЧЕТИРИ-ТѢХЪ ПРОСТИ ДѢЙСТВИЯ.

издава

Параскева Ив. Мадгерова

въ Видинъ.

цѣна 30 стот.